Депозитна система в България

Защо и как?

08 септември 2021 г.
56-та Асамблея на еколозите от общините в България

Евгения Ташева
Екип „Нулеви отпадъци“
e.tasheva@zazemiata.org

За Земята

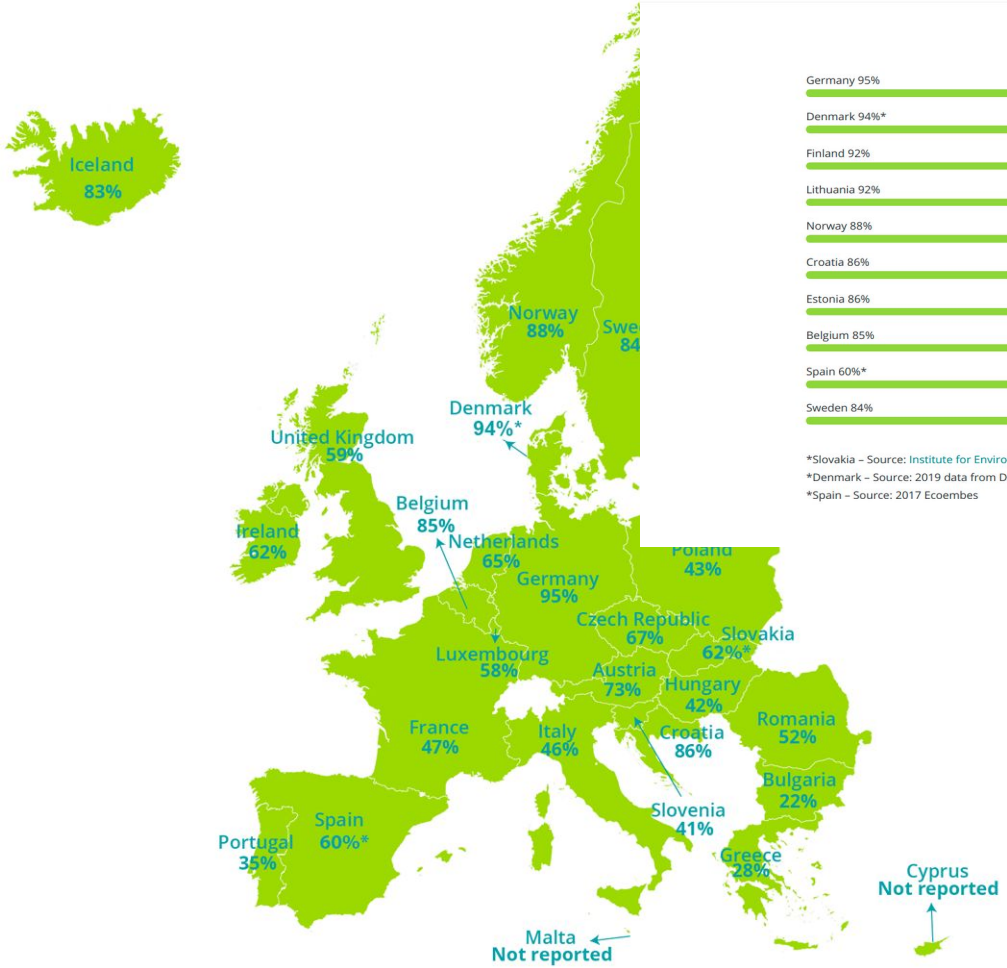

0,5l
Valmis taara
Sisesta pu

Защо е нужна депозитна система за опаковки от напитки в България?

PET COLLECTION RATES ACROSS EUROPE

(Eunomia/EFBW/Petcore Europe/PRE 2020, based on 2017 data)

Unesda Soft Drinks Europe

CIRCULAR PACKAGING VISION 2030

ABOUT US | OUR PRIORITIES | NEWS AND RELEASES | A – Z | CONTACT

Malta
Not reported

Germany 95%	95%	Iceland 83%	83%	Italy 46%	46%
Denmark 94%*	94%	Austria 73%	73%	Latvia 43%	43%
Finland 92%	92%	Czech Republic 67%	67%	Poland 43%	43%
Lithuania 92%	92%	Netherlands 65%	65%	Hungary 42%	42%
Norway 88%	88%	Ireland 62%	62%	Slovenia 41%	41%
Croatia 86%	86%	Slovakia 62%*	62%	Portugal 35%	35%
Estonia 86%	86%	United Kingdom 59%	59%	Greece 28%	28%
Belgium 85%	85%	Luxembourg 58%	58%	Bulgaria 22%	22%
Spain 60%*	85%	Romania 52%	52%	0% Malta - Not reported	
Sweden 84%	84%	France 47%	47%	0% Cyprus - Not reported	

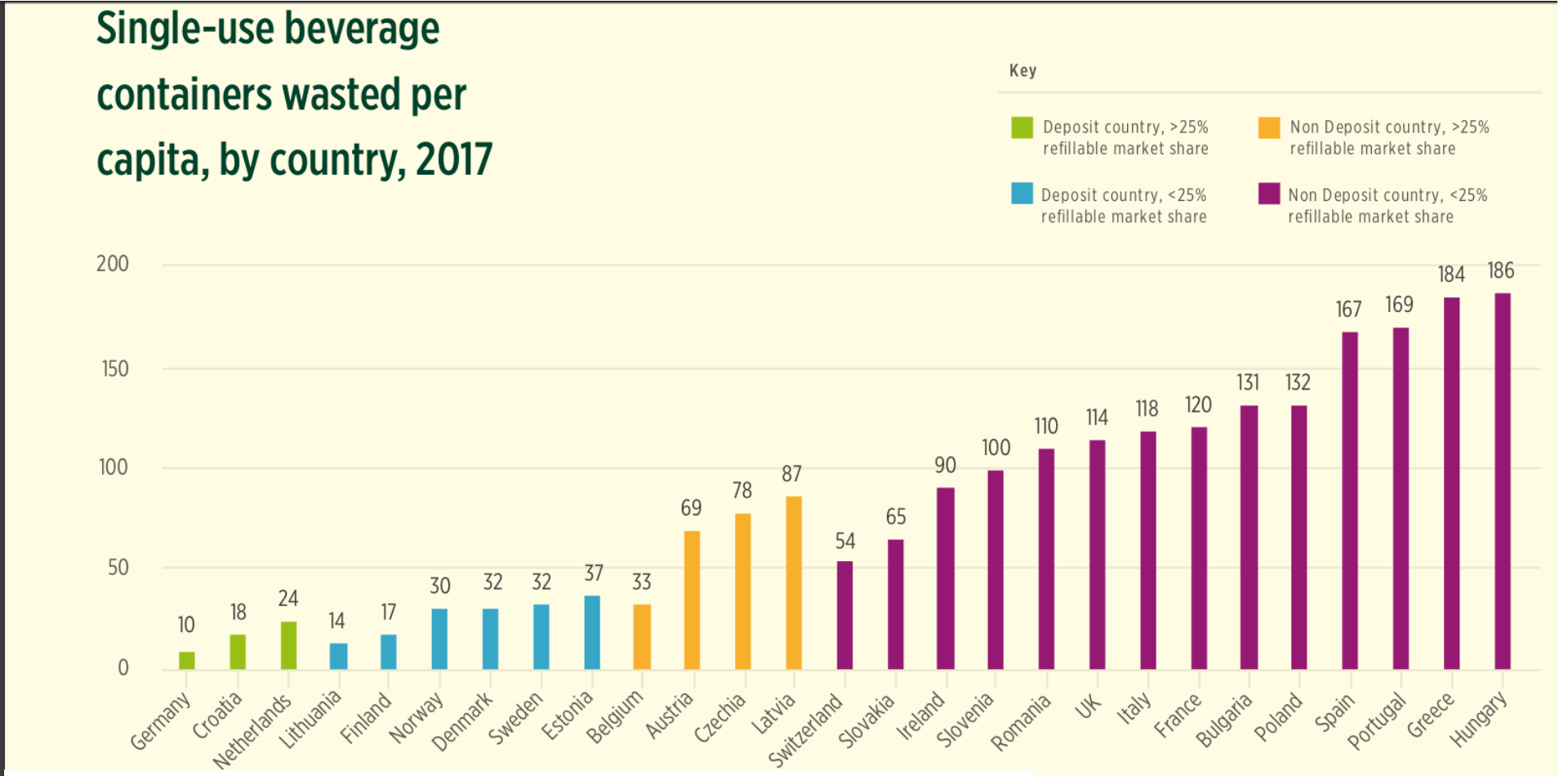
*Slovakia – Source: Institute for Environment Policy report, November 2018

*Denmark – Source: 2019 data from Dansk Retursystem A/S https://www.danskretursystem.dk/presse/#/pressreleases/danskerne-panter-som-aldrig-foer-2982130.

*Spain – Source: 2017 Ecoembes

&

Слабо представяне

„Изгубени” опаковки от напитки

„Изгубени” опаковки от напитки

„Изгубени” опаковки от напитки

Опаковките у нас

Отвъд формалните данни

За Земята

- ок. 20-30% опаковки в смесените битови отпадъци
- Обществени разходи за почистване = 350 лв/тон
- Непрозрачни данни и отчетност за опаковките
- 22% разделно събрани PET бутилки в България – най-нисък в Европа

Новото положение

Европейско законодателство

За Земята

- Директивата за пластмасите
- Още по-разширена отговорност на производителя
- Нов метод за изчисление (действителното рециклиране с ок. 30% по-малко)
- Цели за разделно събиране на PET бутилки
- Цели за влагане на рециклиран материал в новите бутилки
- Нов европейски данък „Нерециклирана пластмаса“

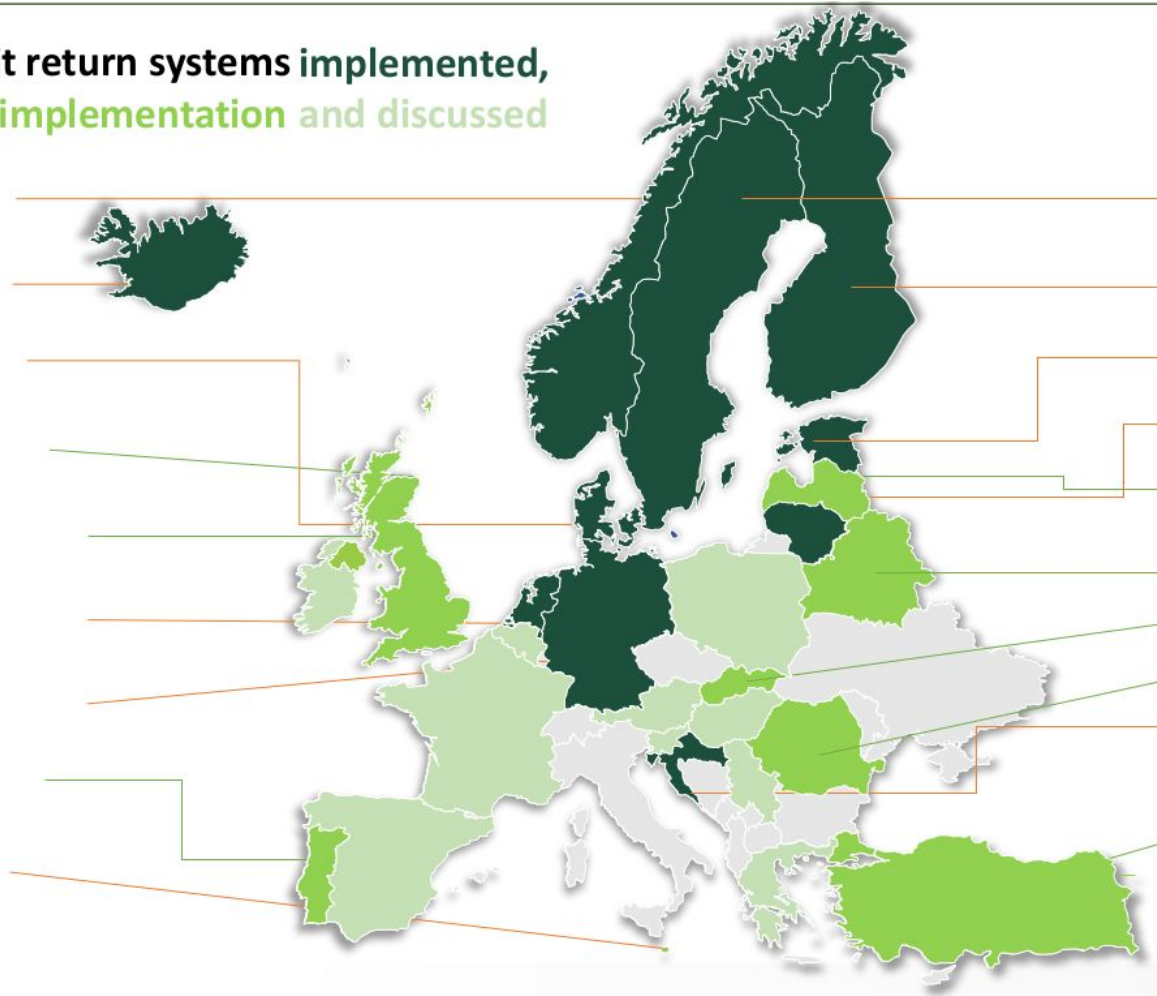
Митове и легенди относно депозитната система

„Депозитната система не увеличава събираемостта на PET бутилки“

За Земята

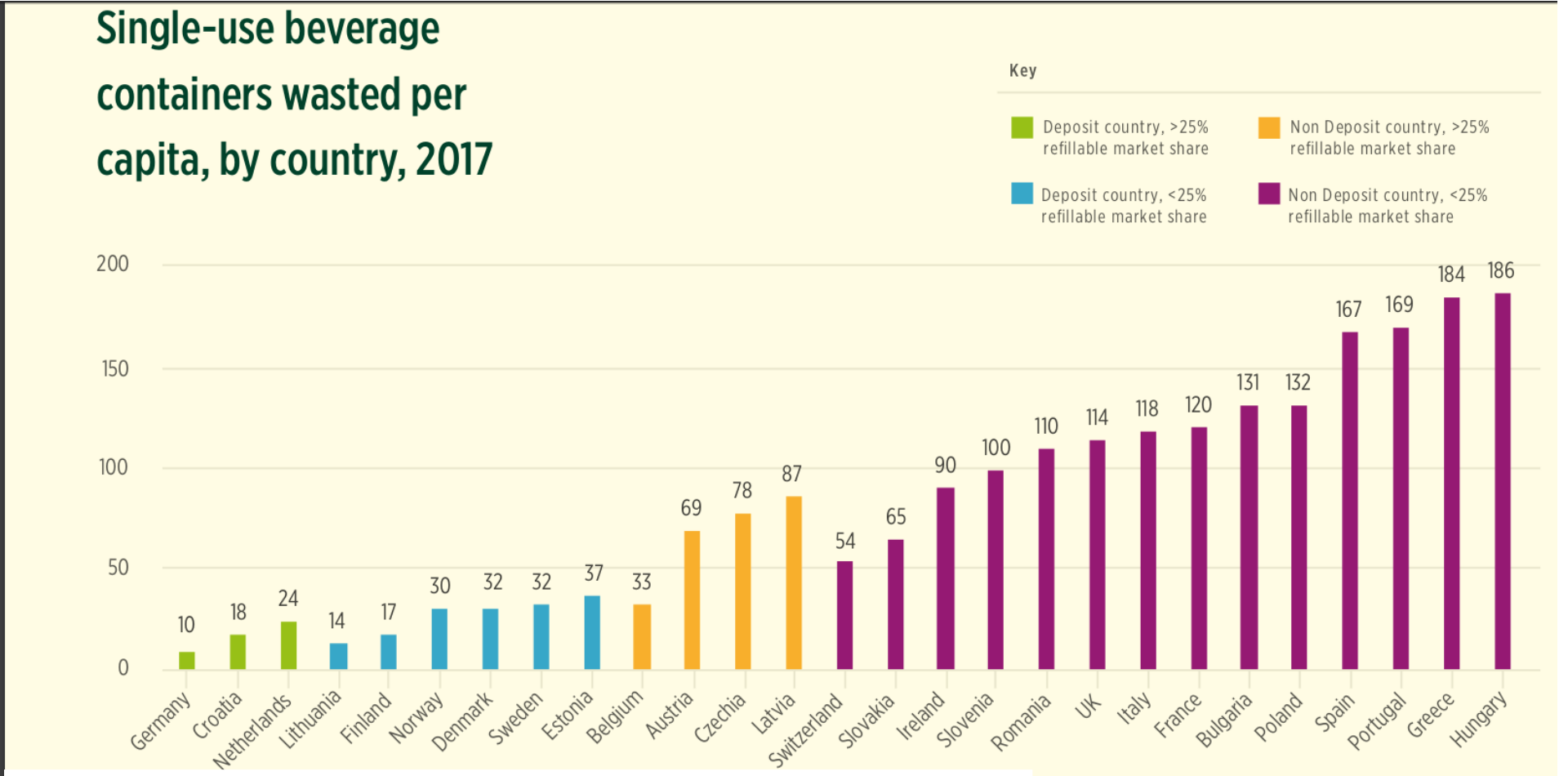
- Многобройни примери за държави и региони, постигащи огромен скок в събираемостта на PET бутилки скоро след въвеждане на депозитна система:
- **Събираемост над 90%:** Естония, Дания, Финландия, Литва, Нидерландия, Германия (98%),
- **Събираемост над 85%:** Хърватска, Исландия, Норвегия, Швеция

Deposit return systems implemented, under implementation and discussed

- Norway (1999)
- Iceland (1989)
- Denmark (2002)
- Scotland (2022)
- England (2023/24)
- Netherlands (2005)
- Germany (2003)
- Portugal (2022)
- Malta (2020)
- Sweden (1984)
- Finland (1996)
- Estonia (2005)
- Lithuania (2016)
- Latvia (2022)
- Belarus (2020)
- Slovakia (2022)
- Romania (2022)
- Croatia (2006)
- Turkey (2023)

Croatia	Plastic, metal, glass *(containers >200ml)*	0.50 HRK (€0.06, USD$0.07)	System operator	Return-to-retail	Centralized	89% (2019)	89% (2019)
Denmark	Plastic, metal, glass	1 DKK (€0.13, USD$0.15) to 3 DKK (€0.40, USD$0.45)	System operator	Return-to-retail	Centralized	92% (2019)	94% (2019)
Estonia	Plastic, metal, glass *(containers 100ml-3L)*	€0.10 (USD$0.11)	System operator	Return-to-retail	Centralized	88% (2019)	90% (2019)
Finland	Plastic, metal, glass	€0.10 (USD$0.11) to €0.40 (USD$0.45)	System operator	Return-to-retail	Centralized	93% (2019)	90% (2019)
Germany	Plastic, metal, glass *(containers 100ml-3L)*	€0.25 (USD$0.28)	Producers/Retailers	Return-to-retail	Decentralized	98% (2018)	97% (2018)
Iceland	Plastic, metal, glass	16 ISK (€0.11, USD$0.12)	System operator	Return-to-depot	Centralized	87% (2019)	87% (2019)
Lithuania	Plastic, metal, glass *(containers 100ml-3L)*	€0.10 (USD$0.11)	System operator	Return-to-retail	Centralized	92% (2019)	92% (2019)
Netherlands	Plastic *(containers ≥ 800ml)*	€0.25 (USD$0.28)	Producers/ Distributors/ Importers	Return-to-retail	Centralized	95% (2018)	95% (2018)
Norway	Plastic, metal	2 NOK (€0.16, USD$0.18) to 3 NOK (€0.25, USD$0.26)	System operator	Return-to-retail	Centralized	90% (2019)	89% (2019)
Sweden	Plastic, metal	1 SEK (€0.11, USD$0.12) to 2 SEK (€0.22, USD$0.24)	System operator	Return-to-retail	Centralized	85% (2019)	84% (2019)

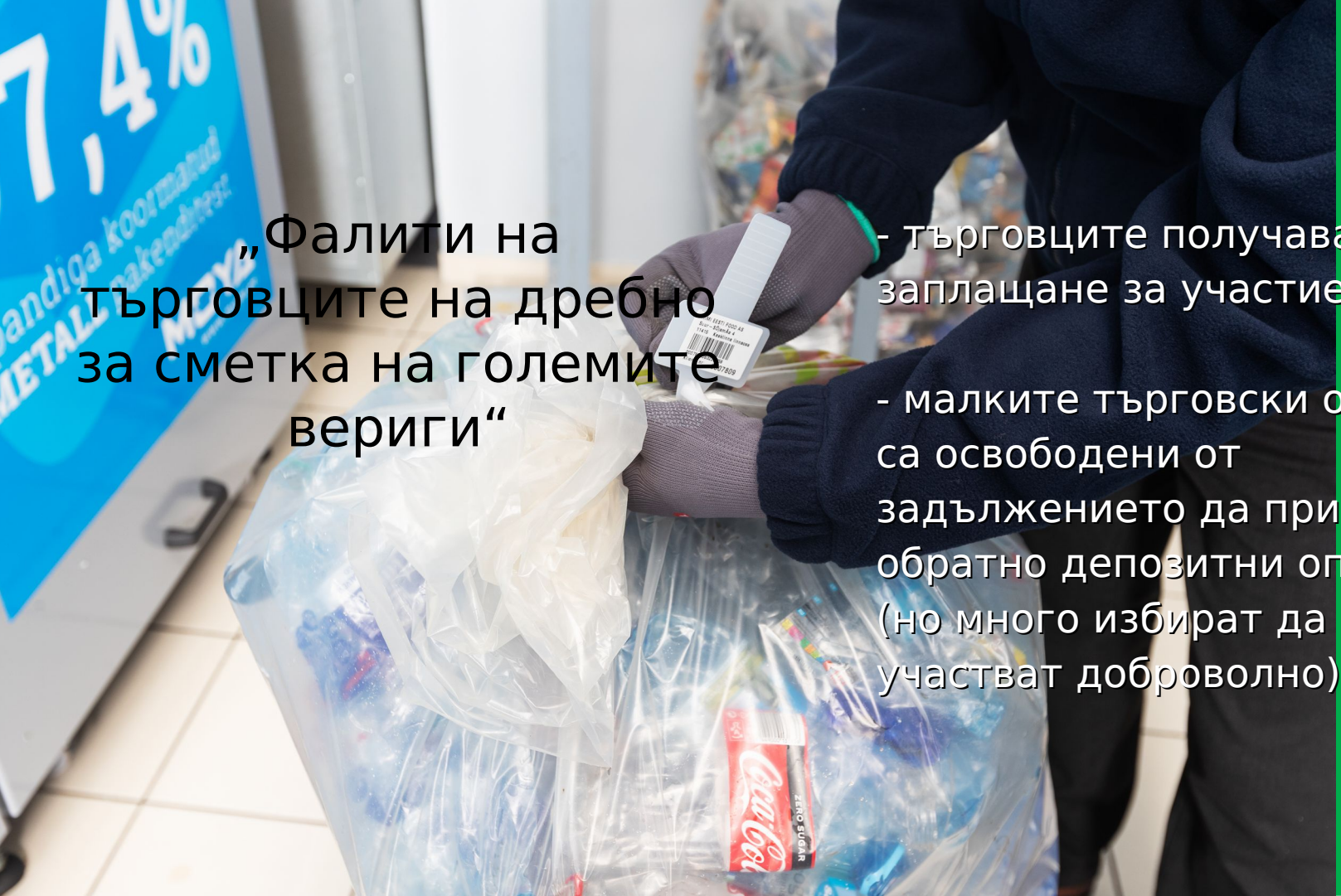

„Изгубени” опаковки от напитки

„Много сериозно оскъпяване на безалкохолните напитки за крайния потребител“

За Земята

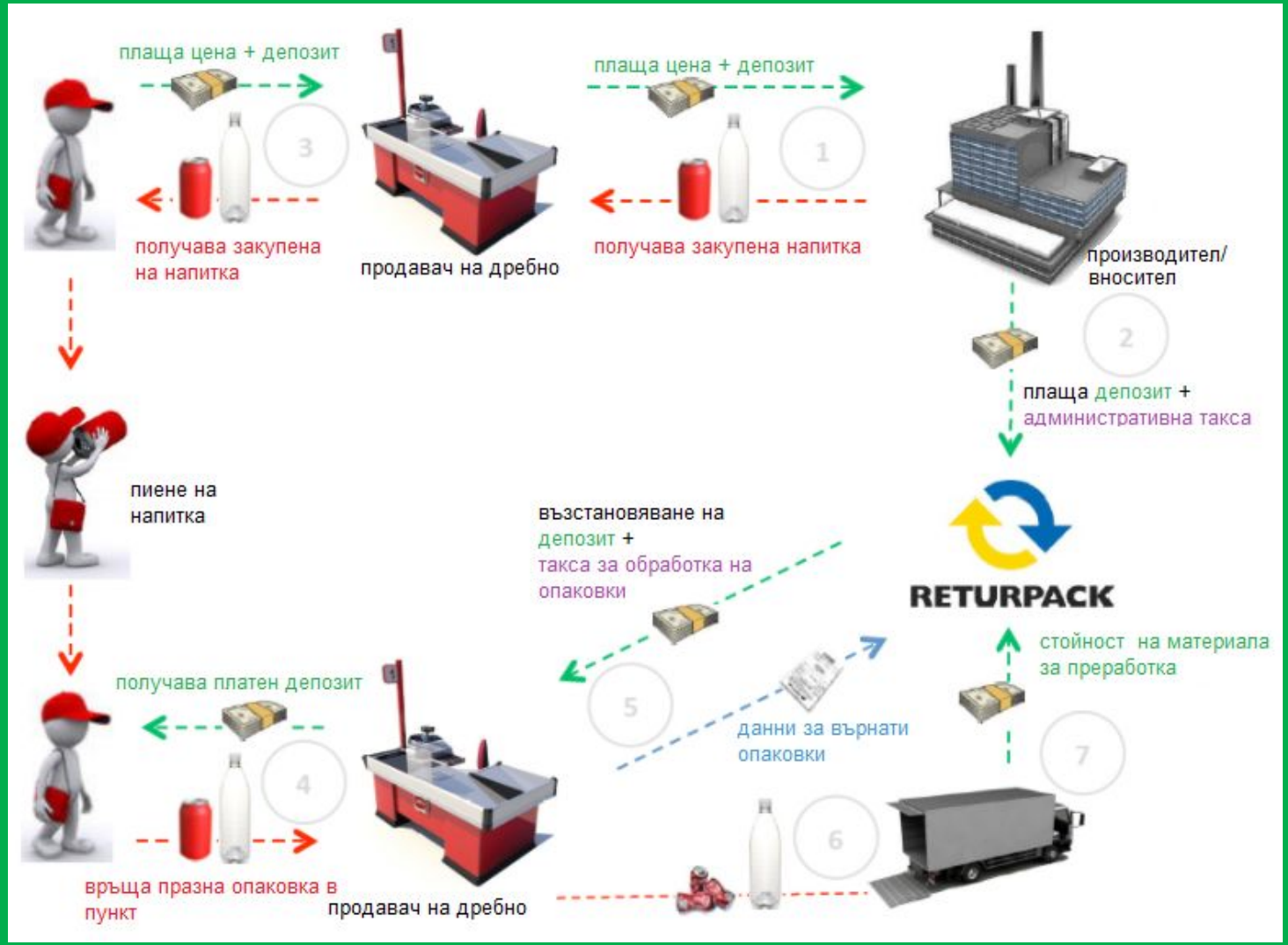

„Фалити на търговците на дребно за сметка на големите вериги“

- търговците получават заплащане за участието си

- малките търговски обекти са освободени от задължението да приемат обратно депозитни опаковки (но много избират да участват доброволно)

Параметри на депозитна система в България
на база на системите с най-добри резултати

плаща цена + депозит
3
получава закупена на напитка
продавач на дребно
плаща цена + депозит
1
получава закупена напитка
производител/ вносител
2
плаща депозит + административна такса
RETURPACK
стойност на материала за преработка
7
данни за върнати опаковки
6
възстановяване на депозит + такса за обработка на опаковки
5
пиене на напитка
получава платен депозит
4
връща празна опаковка в пункт
продавач на дребно

Основни положения

1. Национален обхват
2. Един централен оператор
3. Задължително участие на производителите
4. Пластмасови бутилки от 100мл до 3 литра, метални кенчета (алуминий, стомана), стъклени бутилки (за еднократна или многократна употреба)
5. Без значение от съдържанието, важен е материалът на опаковката. Предложен обхват: безалкохолни напитки, вода, бира, алкохолни напитки
6. Маркировка и баркод
7. Балансирана стойност на депозита – не твърде ниска, не твърде висока, определена от държавата в диалог със заинтересованите страни
8. Задължение на търговците да приемат депозитни опаковки
9. Ръчно или автоматично приемане на опаковките (до 150м от търговския обект)
10. Такси за производителите, заплащане на търговците
11. Депоизтът не се облага с ДДС

Стъпки за въвеждане на депозитна система в България

Стъпки за въвеждане

- Широка обществена дискусия със заинтересованите страни
- Оценка на въздействието
- Изготвяне на проекти за нормативни промени
- Обществено обсъждане на нормативните промени
- Приемане на нормативните промени от компетентните държавни органи
- Преходен период за влизане в сила на нормативните промени
- Информационна кампания и обучение на търговците и други задължени лица
- Програма за осведомяване на населението

Препоръки

- Актуализирана методика за анализ на състава на отпадъците с отчитане на дела опаковки по материали
- Независим одит на ОООО по инициатива на МОСВ с оглед необходимите реформи
- По-прозрачно отчитане: Разграничаване на отпадъците на домакинствата от други (бизнес) източници
- Отделни цели за домакинските и търговските отпадъци

БЪЛГАРИЯ
ПРЕГЛЕД НА РАЗХОДИТЕ

Подобряване на ефективността и ефикасността на разходите за управление на отпадъците

Препоръки

- Новият европейски данък „пластмаса“ да се заплаща от производителите
- Широки обществени консултации с всички заинтересовани страни относно параметрите на депозитна система в България
- Възможно най-бързо въвеждане на депозитна система върху опаковки от напитки в България

Благодаря!

За Земята

Евгения Ташева

Екип „Нулеви отпадъци“

e.tasheva@zazemiata.org

www.zazemiata.org